Slimmer spuiten in de praktijk: van vul- en spoelplaats tot precisiebespuiting

Op dinsdag 22 september organiseerden Inagro en Viaverda een inspirerende demonamiddag rond vul- en spoelplaatsen en precisiebespuitingen.
Met ongeveer 75 deelnemers uit Vlaanderen en Zeeland blikken we terug op een boeiende namiddag waarin telers, adviseurs, onderzoekers en toeleveranciers kennis, ervaringen en ideeën uitwisselden.
Centraal stonden de inrichting van een goede vul- en spoelplaats voor spuittoestellen en de mogelijkheden om restvloeistof te zuiveren. Deelnemers kregen praktische informatie over de regelgeving in België en Nederland en maakten kennis met oplossingen die vandaag al in de praktijk worden toegepast.
Daarnaast kwamen digitale teeltregistratie en precisiebespuitingen aan bod, met een demonstratie van spuiten op basis van taakkaarten.

Aanleg van een goed ingerichte vul- en spoelplaats is van groot belang
Nog te vaak worden er gewasbeschermingsmiddelen teruggevonden in het oppervlaktewater. Puntvervuiling, dat ontstaat tijdens het vullen en het reinigen van het spuittoestel, is helaas de grootste bron van verontreiniging. Een goed aangelegde vul- en spoelplaats met opvang van restvloeistoffen moet dit voorkomen.
Sinds begin 2026 werd de ‘Code goede praktijk vul- en spoelplaatsen en watercaptatiepunten’ in Vlaanderen gelanceerd. Die gids vertaalt de Vlaremwetgeving naar duidelijke instructies hoe zo’n vul- en spoelplaats er moet uitzien. Aan de hand van een presentatie werd dit duidelijk gemaakt aan de aanwezigen.
Ook aan Nederlandse zijde wordt er werk gemaakt van de aanleg van goede vul- en spoelplaatsen.
Er zijn heel veel raakvlakken tussen beide zijden van de landsgrens: zo is het reinigen van spuitmachines op een wasplaats die afwatert op riool of oppervlaktewater uit den boze. Het is dus verplicht om alle was- en spoelwater dat valt op verharding op te slaan om nadien te (laten) verwerken. Dit is de meest duurzame manier, al rees de vraag of dit voor elke individuele landbouwer haalbaar is en of de aanleg van een gemeenschappelijke vul- en spoelplaats technisch als praktisch mogelijk is.
Een verschilpunt tussen Vlaanderen en Nederland is dat het hemelwater dat valt op een niet-overdekte vul- en spoelplaats in Vlaanderen beschouwd wordt als mogelijks vervuild hemelwater en dus de definitie ‘bedrijfsafvalwater’ krijgt, waardoor ook dit water apart moet opgeslagen worden in een opslagsysteem om nadien verwerkt te worden. In Nederland mag dit hemelwater, mits passage door een controleput, infiltreren in de bodem.

Toelichting vul- en spoelplaats

Demomarktje met erkende verwerkingssystemen van restvloeistoffen
Restvloeistoffen -water dat verontreinigd is met gewasbeschermingsmiddelen- kunnen op het bedrijf verwerkt worden. Erkende systemen zijn enerzijds de biologische systemen zoals de biofilter, Phytobac en zelfgemaakte fytobak, alsook fysico-chemische systemen zoals de Remdry, Heliosec en Sentinel. Tijdens de demonamiddag lichtten verschillende toeleveranciers van Heliosec, Phytobac en Remdry de werking van hun systeem toe.
Het bedrijf waar de demo plaatsvond maakt gebruik van een zelfgemaakte biofilter. De ervaring van de teler werd gedeeld met de aanwezigen.

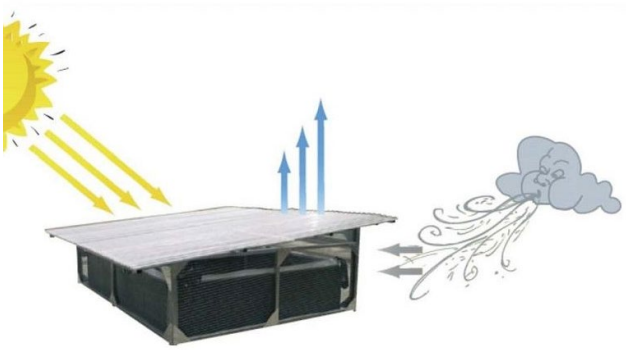

Phytobac

Biofilter

Remdry

Heliosec

Precisiebespuitingen
Gewasbescherming wordt steeds complexer. Het aantal beschikbare gewasbeschermingsmiddelen neemt af, waardoor het steeds belangrijker wordt om de overblijvende middelen zo efficiënt mogelijk toe te passen. Precisiebespuitingen kunnen hierbij een oplossing bieden, doordat ze met minder middelen toch een even goede bestrijding mogelijk maken. Bovendien wordt het gewas minder belast, wat ook de kans op groeiremming verkleint. Op de demonamiddag in Knokke waren dan ook twee bedrijven aanwezig die elk op hun eigen manier precisiebespuitingen aanbieden.

De ARA van het Zwitserse bedrijf Ecorobotix is een gedragen precisiespuit die met behulp van AI-gestuurde beeldherkenning onkruiden van het gewas kan onderscheiden. Het toestel heeft momenteel een werkbreedte van 6 meter, al zijn er ondertussen ook toestellen van 9 meter op de markt en is een versie van 12 meter in ontwikkeling. Op de 6 meter brede machine zijn 152 spuitdoppen gemonteerd, waardoor zeer nauwkeurig op een oppervlak van 6 cm × 6 cm kan worden gespoten. Op die manier kunnen aanzienlijke besparingen op gewasbeschermingsmiddelen worden gerealiseerd. Omdat deze toestellen een grote investering vergen, worden ze vaak via loonwerk aangeboden. Tijdens de demonstratie werd een ARA-machine voorgesteld door Kurt Berckmoes van Loonbedrijf Paridaen.

Het Belgische bedrijf Croptic kiest voor een andere aanpak van plaatsspecifiek spuiten. Daarbij wordt eerst met een drone over het perceel gevlogen om foto's van het volledige perceel te maken. Deze beelden worden vervolgens verwerkt door het AI-model van Croptic, dat op basis daarvan een taakkaart opstelt. De verwerking kan enkele dagen in beslag nemen. De taakkaart wordt daarna opgeladen in de spuitcomputer, zodat enkel de zones waar onkruiden aanwezig zijn behandeld worden. In principe kan elke moderne spuit met een geschikte spuitcomputer zo'n taakkaart uitvoeren, al verschilt de nauwkeurigheid sterk tussen toestellen. Een machine met individuele dopafsluiting en een dopafstand van 25 cm kan bijvoorbeeld veel gerichter werken dan een toestel met een dopafstand van 50 cm en sectieafsluiting. Voor de demonstratie werd door loonwerker Ronny Rabaut over het perceel gevlogen met zijn drone. Deze dronebeelden werden dan verwerkt tot een taakkaart. Tijdens de demonstratie werd deze taakkaart dan uitgevoerd door Ronny Rabaut met zijn eigen spuittoestel.

Demonstratie Spotsprayen met Croptic

De ARA van Ecorobotix

Meer info?

Om landbouwers die niet aanwezig konden zijn toch toegang te geven tot relevante informatie, verwijzen we graag naar de presentaties en het project waarbinnen deze demo plaatsvond:

- **Kenniscarrousel Zwinstreek:** www.euregioscheldemond.be/kenniscarrousel-zwinstreek

De bijeenkomst maakte deel uit van de Kenniscarrousel Zwinstreek, een initiatief in samenwerking met Landschapspark Zwinstreek, waarin Euregio Scheldemond, de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland, samen met ILVO en Proefboerderij Rusthoeve, Viaverda en Inagro grensoverschrijdende praktijk- en demodagen organiseren.